

Arkiv: <arkivID><jplID> FE-140, FA-U01
JournalpostID:
Sakshandsamar:
Dato: 01.12.2022

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
053/22	Utval for næringsutvikling og drift	07.12.2022

Strategisk næringsplan 2023 - 2035 – høyring og offentlig ettersyn

- **Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:**
I medhald av plan- og bygningslova § 5-2 blir strategisk næringsplan for Alver kommune 2023 – 2035 lagt ut på høyring og offentlig ettersyn
- Høyringsfrist er 20. februar 2023

Utval for næringsutvikling og drift 07.12.2022:

Handsaming:

Utvalsleiar Stian Lavik-KRF sette fram følgjande tilleggsframlegg:

Administrasjonen blir beden om å oppdatere følgjande før planen blir lagt ut:

1. Legg inn sidetal, slik at det blir enklare å henvisa til delar av dokumentet.
2. I diagrammet på sida før kapittel 3. Næringsstrategi, endra “Regionrådet” til “Regionalt nivå”.
3. Endra “Grøn omstilling” til “Framtidsretta industri” under kapittel 4. Handlingsdel.
4. Ta ut punktet om Visit Bergen frå kapittel 4.3.2.
5. Ta inn Invest in Bergen i kapittel 4.3.4.
6. Ta med “Tilgang på investorkapital” som ein femte tverrbjelke i modellen under 3.2 Strategiske grep, samt å utdjupa dette med eit avsnitt.

Utvalet vedtok samrøystes kommunedirektøren sitt framlegg

Deretter vart det røysta over kvart enkeltpunkt i S. Lavik sitt framlegg:

Utvalet vedtok samrøystes følgjande punkt: 1, 2, 3, 5, 6.

Punkt 4 vart vedteke med 4 mot 3 røyster - Maya Greve-MDG, Tormod Skurtveit-AP, Liv Hopland van der Kooij-SP

ND- 053/22 Vedtak:

I medhald av plan- og bygningslova § 5-2 blir strategisk næringsplan for Alver kommune 2023 – 2035 lagt ut på høyring og offentlig ettersyn.

Høyringsfrist er 20. februar 2023.

Administrasjonen blir beden om å oppdatere følgjande før planen blir lagt ut:

1. Legg inn sidetal, slik at det blir enklare å henvisa til delar av dokumentet.
2. I diagrammet på sida før kapittel 3. Næringsstrategi, endra “Regionrådet” til “Regionalt nivå”.
3. Endra “Grøn omstilling” til “Framtidsretta industri” under kapittel 4. Handlingsdel.

4. Ta ut punktet om Visit Bergen frå kapittel 4.3.2.
5. Ta inn Invest in Bergen i kapittel 4.3.4.
6. Ta med "Tilgang på investorkapital" som ein femte tverrbjelke i modellen under 3.2 Strategiske grep, samt å utdjupe dette med eit avsnitt.

Politisk handsaming

Saka skal til avgjerd i utval for næringsutvikling og drift 7. desember 2022.

Saka gjeld

I denne saka skal utval for næringsutvikling og drift vedta å leggje ut strategisk næringsplan på høyring og offentleg ettersyn.

Vedlegg:

Utkast til strategisk næringsplan Alver kommune 2023 – 2035 med handlingsdel.

Saksopplysningar

Bakgrunn:

Utval for næringsutvikling og drift vedtok 09.02.22 mandat for prosessen med strategisk næringsplan. Hovudmålet har vore å utarbeide og vedta den første strategiske næringsplanen for Alver kommune. Planperioden er 2023 – 2035. Næringsplanen skal følgje opp visjon, mål og strategiar i kommuneplanen sin samfunnsdel, og det skal ikkje formulerast eigne mål og strategiar. Planen skal vere handlingsretta og konkret på tiltak. Planen skal også tydeleggjere kommunen si rolle i næringsutvikling og primært presentere tiltak som kommunen sjølv rår over. Oppbygging av planen er tredelt med ein analysedel, strategidel og handlingsdel.

Prosess og medverknad

Utval for næringsutvikling og drift er styringsgruppe for arbeidet, og det er gjennomført fleire arbeidsmøte med utvalet. Ein sentral del av prosessen har vore å analysere gapet mellom no-situasjon og der vi ønskjer å vere (mål). Det har også vore tett dialog og samarbeid med næringslivet og ulike utviklingsaktørar, og det har vore innspelsmøter med bransjar og ulike bedrifter. Nordhordland næringslag, Industriutvikling Vest og Klar bedrift er med i ei referansegruppe.

Kunnskapsgrunnlag

Dei siste åra er det gjennomført fleire overordna planar, strategiar og større scenario-analyser som har danna grunnlaget for næringsplanen. Følgjande dokument er brukt som kunnskapsgrunnlag:

- Kommuneplanens samfunnsdel
- Scenarioanalyse Nordhordland 2021, EY
- Vestlandsscenarioene Rapport 2020, EY
- Regional plan for innovasjon og næringsutvikling, Vestland fylkeskommune
- Grøn region Bergensregionen, EY
- Regional næringsstrategi, Nordhordland
- Statusrapport for Greenspot Mongstad, EY
- Smart spesialisering som metode for regional næringsutvikling, Regjeringa
- Lærdommar frå gode vertskommunar for næringsutvikling 2021, KS

Oppbygging av næringsplanen

Strategisk næringsplan har ei tredelt oppbygging:

1. Analysedel: Fakta, statistikk, utfordringar og moglegheiter
2. Strategidel: Mål og strategiar frå samfunnsdelen sortert under langsiktige satsingsområde, med fire strategiske grep.

3. Handlingsdel: Definerte innsatsområde for to år, med tiltak under kvart innsatsområde.

Vurdering

Strategisk næringsplan skal definere nærings- og utviklingspolitikken til Alver kommune, og planen skal bidra til å løyse dei utfordringane som blir beskrive. Samfunnsdelen er ambisiøs og det er viktig å ha god kunnskap om korleis vi skal nå dei mål og strategiar som ligg i kommuneplanen. I analysedelen er det løfta fram nokre hovudutfordringar, som er viktig å løyse gjennom plan for at kommunen og regionen skal halde på sin konkurranseposisjon;

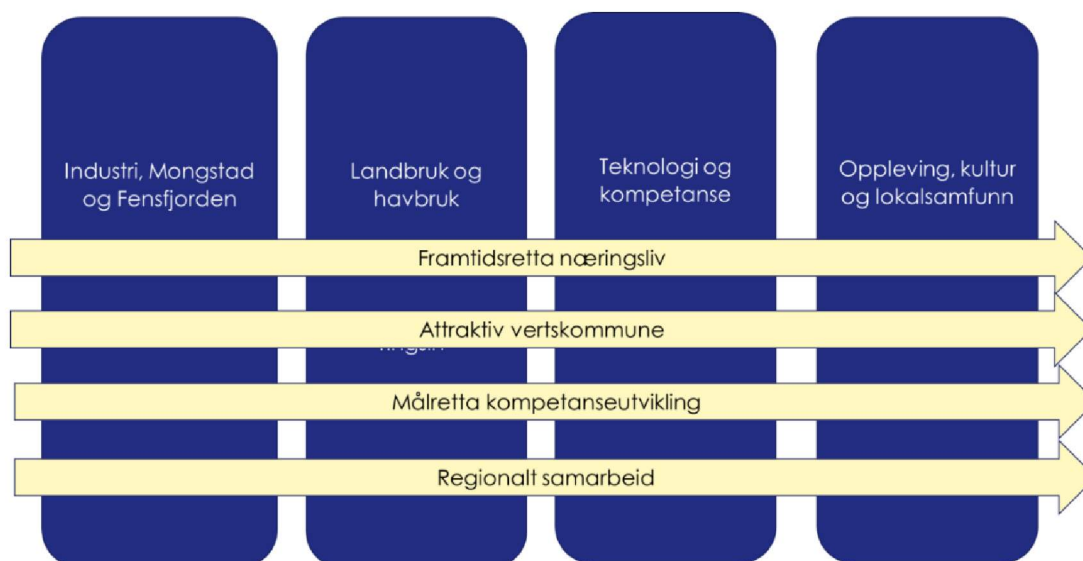
- Olje og gass bidrar mest i forhold til verdiskaping og sysselsetting. Korleis skal vi oppretthalde vår konkurranseposisjonen og verdiskaping i overgang til det grønne skiftet?
- Det er stor mangel på arbeidskraft og kompetanse.
- Plug and play. Vi må vere i forkant og leggje til rette for areal og infrastruktur til å bygge ny grøn industri (kraft, vatn, regulert areal, digital infrastruktur, samferdsel etc).
- Vi samarbeider godt, men samarbeidskulturen er ikkje strategisk nok.
- Vi manglar ei målretta profilering av regionen – nokon må ta eigarskap på vegne av alle.
- Vi treng å nytte UNESCO biosfære som eit fortrinn i berekraftig næringsutvikling, med for eksempel hydrogen, ladestasjonar og andre grønne næringar.
- Kommunen og regionen blir ikkje opplevd som attraktive nok for busetting og fritid, dette er viktig for verksemdene. Vi treng attraktive tilbod som tiltrekker både innbyggjarar og verksemdar. Døme på dette kan vere svømmehall og kulturhus.

Langsiktige satsingsområde og strategiske grep

I strategidelen i næringsplanen er aktuelle mål og strategiar frå samfunnsdelen sortert i fire langsiktige satsingsområde. Satsingsområda er vald med bakgrunn i konkurransefortrinn og kva område det er behov for omstilling og endring. Dei fire satsingsområda er:

- Industri, Mongstad og Fensfjorden
- Landbruk og havbruk
- Teknologi og kompetanse
- Oppleving, kultur og lokalsamfunn

For å sikre at Alver kommune er ein attraktiv næringskommune, er det valt fire strategiske grep som går på tvers av satsingsområda. Figuren under viser grepa som går på tvers.

Framtidsretta næringsliv: Alver kommune er eit biosfæreområde - og skal vere eit nasjonalt tyngdepunkt for vekst og utvikling innan grøn industri. Det betyr at kommunen og regionen må vere i front nasjonalt og internasjonalt, for å leggje til rette for grøn og berekraftig næringsutvikling. Vi må sikre ein god overgang frå petroleumsnæring til grøn industri, slik at vi opprettheld vår konkurranseposisjon og velferd. Vi skal vere ein pådrivar for å etablere nye berekraftige næringar og kompetanseområde, og aktivt støtte opp om gründerar og entreprenørar som vil sikre ein berekraftig vekst.

Attraktiv vertskommune: Alver kommune ligg tett på landets nest største by, noko som er eit fortrinn for å sikre framtidig vekst. Vi skal vere ein magnet og tiltrekke oss nye innbyggjarar, bedrifter og investorar. Alver skal ta ei aktiv regional utviklingsrolle og bidra til at heile regionen utviklar seg. Vi skal vere tett på og sjå nærings- og stadutvikling i ein samanheng. Vi skal utvikle tilbod som gjer det attraktivt å bu, jobbe og leve i heile Alver. Vi skal kjenne næringslivet vårt og deira behov, det skal vere korte liner og gode møteplassar mellom næringsliv og kommune. Vi skal ha oppdatert planverk og sikre gode rammevilkår for vekst. Vi skal vere eit godt vertskap og yte god service, og vi skal prøve å vere løysingsorientert i møte med næringslivet sine behov. Vi skal også vere ein døroppar og ein pådrivar for å prøve ut nye marknader.

Målretta kompetanseutvikling: Alver kommune og regionen har ein unik industrikompetanse bygd på 40 år med petroleums- og prosessindustri. Og vi er best på å byggja kompetanse retta mot behovet. Dette må vi fortsette med. Industrikompetansen må vi byggje vidare på når vi skal vere eit nasjonalt tyngdepunkt innan grøn industri. Vi må jobbe målretta med å sikre oss rett kompetanse og arbeidskraft, og vi må ha utdanningstilbod og kompetansetiltak som treff det framtidige behovet. Dette må vi gjere saman – kommune, næringsliv, FoU-miljø og utviklingsaktørar. Og vi må jobbe langsiktig, slik at kommunen sine eigne ungdomar vil busette seg og arbeide i regionen.

Regionalt samarbeid: Alver kommune er største kommune i Nordhordland og ein sentral del av Bergensregionen og Vestland fylke. Utvikling krev samarbeid på fleire nivå, og det er viktig å bygge strategiske nettverk og samarbeid i eit regionalt perspektiv. Etter at Alver kommune blei etablert, er dynamikken mellom aktørane i Nordhordland endra. Alver er den største kommunen og bør ta ei anna regional rolle enn før kommunesamanslåinga. Alver skal også ta del i den heilskaplege regionale utviklinga, fordi næringslivet ser sjeldan til kommunegrenser. Kommunar, næringsliv og utviklingsaktørar må jobbe saman for å utvikle regionen. Vi er ein felles bu- og arbeidsmarknad, og det som er bra for ein kommune er ofte bra nabokommunen.

Handlingsdel – innsatsområde og tiltak

Handlingsdelen i næringsplanen skal vise korleis vi skal gjennomføre dei strategiske grepa i strategidelen. Handlingsdelen er lagt opp med to år slik at den er fleksibel og tilpassingsdyktig. Det er viktig å ha ein plan som kan tilpasse seg raske endringar i samfunnet. Det er også valt ut nokre innsatsområde som er viktig å fokusere på i første del av planperioden, frå 2023 – 2024. Følgjande innsatsområde er prioritert i handlingsplanen:

- Grøn omstilling
- Velkomen til attraktive Alver!
- Rett kompetanse til morgondagens næringsliv
- Bygge strategiske nettverk og samarbeid

Under kvart av desse innsatsområda er det lagt inn ein tiltaksplan. Tabellen under viser nokre sentrale tiltak i handlingsplanen:

Grøn omstilling	Velkomen til attraktive Alver!
· Prioritere vidare satsing på Greenspot	· Utarbeide regional profileringstrategi

· Mongstad · Utarbeide ein Fensfjordstrategi mellom fleire kommunar · Sikre byggjeklart næringsareal og infrastruktur for ny næringsetablering	· Gjennomføre prosjektet næringsvenleg kommune · Satse vidare på utbygging av digital infrastruktur gjennom nasjonale ordningar.
Rett kompetanse til morgondagens næringsliv	Bygge strategiske nettverk og samarbeid
· Utarbeide ein ungdomskulestrategi som skal styrke kunnskap om lokalt næringsliv og utdanningsval · Gjennomføre ei analyse om framtidig kompetansebehov, med særleg fokus på grøn omstilling · Vurdere nye modellar for desentralisert utdanning.	· Etablere ein regional utviklingsarena i Nordhordland · Vidareutvikle samarbeidet med Nordhordland næringslag og Industriutvikling Vest (IUV)

Kommunen si rolle i regional næringsutvikling

Skal kommunen og regionen sikre ei strategisk utvikling av næringslivet, er det viktig å klargjere roller mellom ulike utviklingsaktørar. Døme på aktørar er kommune, regionråd, næringsorganisasjonar og utviklingsselskap. I scenarioanalysen (2021) vert det peika på at regionen bør tydeleggjere rollene mellom dei ulike aktørane, og det vart foreslått at kommunen skal ha ei rolle som tilretteleggjar, planleggjar og forvaltar. Denne fordelinga av roller og ansvar har vore aktivt drøfta mellom aktørane i regionen dei siste åra, og det har bidratt til ei klargjering. Det er støtte til den rollefordeling som blei lagt fram i scenarioanalysen, men det er også viktig å få fram at kommunen ofte spelar ei viktig rolle som pådrivar, initiativtakar og vertskap. I næringsplanen er det derfor foreslått at kommunen skal ha tre ulike roller:

- Tilretteleggjar
- Planleggjar
- Pådrivar

Kommunedirektøren si tilråding

Kommunedirektøren rår til at strategisk næringsplan for Alver kommune vert lagt ut på høyring og offentlig ettersyn. Høyringsfristen er sett til 20. februar 2023.

Vedlegg i saken:

01.12.2022 Strategisk næringsplan - høyringsutkast

1845180